

פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה - תיקון החלטת ממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. לתקן את החלטת ממשלה מס' 2825 מיום 9.7.2017, כדלהלן :

אחרי סעיף 2(יא) (א1) יבוא :

"(ב1) בעקבות סגירתו של האתר להטמנת פסולת תאנים, הממשלה מאשרת סיוע, בסכום של עד 9.25 מלש"ח לאשכול רשויות גליל מזרחי, עבור השתתפות בעלויות כניסה לתחנת מעבר ושינוע הפסולת לאתר חלופי, לתקופה של שנה, בתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה. "

2. מקורות המימון להחלטה זו - ביום 15.9.19 אישרה הקרן לשמירת הניקיון תקציב בסך של עד 9.25 מלש"ח עבור ביצוע האמור בסעיף 1.

3. הממשלה רושמת לפניה את התחייבות אשכול רשויות גליל מזרחי לקידום מתקן מיון ומיחזור פסולת אזורית בתחומה.

4. החלטה זו מבוססת על השיקולים והנימוקים שביסוד החלטת ממשלה מס' 2262 מיום 8.1.2017 לפי פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו - 2010), התשס"ט-2009, שעניינו עדיפות לאומית.

דברי הסבר

1. ביום 8.1.17 קיבלה הממשלה החלטה מס' 2262 בעניין "פיתוח כלכלי של מחוז צפון וצפון-מערב משלימים לעיר חיפה" (ההחלטה מקורית).
  2. ביום 9.7.2017 קיבלה הממשלה החלטה מס' 2825 בעניין "פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצפון-מערב משלימים לעיר חיפה- תיקון החלטת ממשלה ביום 9.7.17 אושר תיקון 2825 להחלטת ממשלה מס' 2262 (ההחלטה המתקנת).
  3. עלה צורך בתוספת להחלטה המתקנת כמפורט בהמשך.
  4. עניינה של הצעת מחליטים זו :
    - א. צפונית לחצור הגלילית, בנחל קבעת, נמצא אתר תאנים להטמנת פסולת (להלן - אתר תאנים).
    - ב. אתר תאנים שימש להטמנת פסולת ביתית החל משנת 1978. האתר נסגר להטמנת פסולת ביתית במרץ 2019, עקב מיצוי קיבולת ההטמנה המאושרת באתר.
    - ג. עד לסגירתו, הועברה לאתר פסולת ביתית מתשע עשרה רשויות מקומיות הנכללות כיום באיגוד ערים אשכול גליל מזרחי - מטולה, קצרין, מגידל שמש, מבואות חרמון, מסעדה, יסוד המעלה, גוש חלב, צפת, טובא-זנגריה, ראש פינה, מ.א. גולן, חצור הגלילית, קרית שמונה, מ.א. מרום הגליל, בוקעתא, מ.א. הגליל העליון, עין קניה, עגיר וכרמיאל.
    - ד. לאחר סגירת אתר ההטמנה "תאנים", החל אשכול גליל מזרחי לשנע את הפסולת הביתית של אותן רשויות לאתר הטמנת הפסולת "חגל" (להלן - אתר חגל) שבעמק הירדן, למעט הפסולת הביתית של כרמיאל המפונה לאתר הפסולת עברון.
    - ה. כתוצאה מהשינוי האמור, גדלו עלויות פינוי הפסולת של הרשויות באופן ניכר.
    - ו. לפיכך, ובדומה לסיוע שנתנה הממשלה בעבר לרשויות מקומיות מסוימות, עת נסגרו אתרים להטמנת פסולת, מבוקשת ליתן גם לרשויות אלו סיוע כאמור.
    - ז. (1) ההצעה תוחמת את הסיוע לתקופת מעבר של שנה ולתקציב של עד 9.25 מלש"ח, שיוקצה מהקרן לשמירת הניקיון.
- (2) סכום הסיוע חושב לפי :
1. סכום עלויות פערי מרחקי השינוע בין אתר "תאנים" לבין אתר "חגל" ע"פ כמות הפסולת המפונה מכל רשות.
  2. סכום עלויות הכניסה לתחנת המעבר של כל הרשויות.
- (3) בתאריך 15.9.19 אישרה הקרן לשמירת הניקיון סך של עד 9.25 מלש"ח עבור ביצוע האמור בהצעת החלטה זו.
- ח. במקביל להחלטה זו, אשכול גליל מזרחי מקדם הקמתו של מתקן קצה חדש, שתכליתו מיון ומחזור הפסולת הביתית של אותן רשויות. מתקן זה יהווה פתרון

ארוך טווח עבור רשויות האשכול. אולם, עד להקמתו ותחילת פעולתו, נדרש אשכול הרשויות לפינוי הפסולת לאתר הטמנה כאמור.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

תקציב

בתאריך 15.9.19 אישרה הקרן לשמירת הניקיון סך של עד 9.25 מלש"ח עבור ביצוע האמור בהצעת החלטה זו.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השלכות על מצבת כח האדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הפנים - תומך

שר האוצר - תומך

השר לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל - תומך

ראש הממשלה – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מספר 2262 מיום 8.1.2017 שעניינה "פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה".

החלטת ממשלה מס' 2825 מיום 9.7.2017 שעניינה "פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה- תיקון החלטת ממשלה"

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה מצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 09שינוי;

תחום פעולה עיקרי: 05תשתיות וסביבה;

מוגש על ידי השר להגנת הסביבה

ט"ו בחשון התש"פ
13 בנובמבר 2019

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

תיקון החלטת ממשלה מס' 2825 מיום 9.7.2017 שעניינה "פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה- תיקון החלטת ממשלה".

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מוצע לתקן את החלטת הממשלה בעניין פיתוח כלכלי של מחוז הצפון, על-מנת שניתן יהיה לתמוך באשכול רשויות מקומיות גליל מזרחי בגין עליה בעלויות שינוע הפסולת עקב סגירת אתר הטמנת פסולת תאנים. יצויין כי לפי סעיף 11 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 ניתן להשתמש בכספי היטל ההטמנה גם לסיוע, לתקופה שלא תעלה על שנה אחת, בהסדרת הטיפול השוטף בפסולת ברשויות מקומיות המסווגות 1-5 לפי הסיווג הסוציו-אקונומי שמפרסמת למ"ס. הממוצע המשוקלל (לפי גודל אוכלוסייה) של הרשויות המקומיות באשכול זה הוא 4.2, כאשר כשני שלישים מאוכלוסיית האשכול שייכים לרשויות מוחלשות, לרוב בתקציב גרעוני ועם חשב מלווה. מאחר שהאשכול הוא איגוד ערים לפי חוק איגודי ערים, ויש לו סמכויות כשל רשות מקומית, ניתן להתייחס אליו כאל רשות מקומית, שיש לה סיווג אחד, וזאת רק ככל שמדובר בתמיכה בפעילות שתעניק שירותים לכל רשויות האשכול (להבדיל מתמיכה בפעילות המיועדת לרשות מקומית ספציפית, שאז מן ההכרח שתהיה זו רשות המסווגת באשכול 1-5).

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בממשלת מעבר, שאיננה מכחנת מכוח אמון הכנסת, נדרש ריסון בהקצאת המשאבים, וזאת גם בתקופה שלאחר קיומן של בחירות, כדי לא לחייב את הממשלה החדשה שתיכון, ולקבוע לה עובדות מוגמרות. ככל שלא מדובר בפעילות שוטפת, יש להראות את הדחיפות והכורח הנדרשים. לפי חוות-דעתו של ראש אגף שלטון מקומי מ-24.9.19, עם סגירתו של אתר תאנים במרץ 2019, נאלץ אשכול גליל מזרחי לשנע את הפסולת הביתית של 19 הרשויות המקומיות החברות בו לאתר מרוחק יותר, ועקב כך נגרמת לו תוספת עלות של 10 מלשי"ח לשנה. לפי חוות-הדעת החשש הוא כי בהעדר מענה כלכלי להכבדה של פינוי מסדר של הפסולת, רשויות מקומיות יתנתקו מפתרונות האשכול, ומערך הטיפול בפסולת באשכול יקרוס. לא מן הנמנע כי על אף ניסיונות האכיפה של המשרד, ויחזרו מפגעים של שריפת פסולת בשטחים הפתוחים, כחלופה מעשית לפתרון מוסדר - מפגעים האופייניים לרשויות שאינן שייכות לפתרון פינוי אזורי מוסדר. לא למותר לציין כי המפגעים הנוצרים משריפת פסולת הם ריחות וזיהום בלתי סבירים ואף מסוכנים לבריאות. מכאן הדחיפות המצדיקה תמיכה מיידית אף בתקופת ממשלת מעבר. עוד יוזכר כי המצב הייחודי בו אנו מצויים, של ממשלה מעבר מתמשכת, משפיע אף הוא על הפרשנות שיש לתת לאמות המידה לפיהן יש לבחון את גודל סמכויותיה של ממשלה מעבר, והמשך ההמתנה בחקשר זה עלול לגרום נזק מיותר שיש למנוע.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ממשרד המשפטים נמסר כי אין מניעה משפטית לקדם את ההחלטה, לרבות מבחינת היבטי מגבלותיה של ממשלה מעבר.

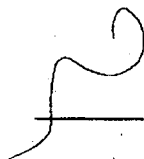
התקבלו הערות מסגנית היועצת המשפטית למשרד רו"מ, ותן נענו.

יועמ"ש משרד הפריפריה נגב וגליל אישר כי אין לו הערות.

לא התקבלו תגובות מהיועצים המשפטיים של משרד הפנים ומשרד האוצר.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לאור האמור לעיל, אין מניעה משפטית.

חתימה

היועצת המשפטית למשרד להגנת הסביבה

תפקיד

13.11.19 דלית דרור

שם

תאריך

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 2825 של הממשלה מיום 09.07.2017.

2825. פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה - תיקון החלטת ממשלה

מחליטים:

1. לתקן את סעיף 2(יא) בהחלטת הממשלה מספר 2262 מיום 8.1.2017 שעניינה "פיתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה", כדלקמן:

א. סעיף 2(יא)(1) יימחק, ויבוא במקומו:

(1) "הממשלה פונה להנהלת הקרן לשמירת הניקיון בבקשה לבחון את אפשרויות הסיוע בתכנון ובהקמה של מתקנים למחזור והשבה, מיון וטיפול בפסולת, באזור חיפה ובמחוז צפון, במימון הקרן לשמירת הניקיון והכל בהתאם לחוק שמירת הניקיון תשמ"ד-1984 (להלן - חוק שמירת הניקיון) והתקנות על פיו. סיוע למתקנים באזור חיפה ומחוז הצפון, על סמך אותה בחינה, יינתן לפי החלטת הקרן לשמירת הניקיון ובתנאים שתקבע."

ב. אחרי סעיף 2(יא)(1) יבוא:

"א1) 1. הממשלה פונה להנהלת הקרן בבקשה כי תבחן כדלקמן, והכל בהתאם לחוק שמירת הניקיון, תשמ"ד-1984 (להלן - חוק שמירת הניקיון) והתקנות על פיו, כי ככל שיקומו במחוז צפון עד ליום 31.12.18 התאגדויות כאיגודי ערים, שהן אשכולות רשויות מקומיות לפי פרק א1 לחוק איגודי ערים, תשט"ו-1955 או חברות עירוניות בע"מ, שהוקמו על-ידי רשויות מקומיות ותואגדו כתאגיד עירוני בבעלות הרשויות החברות בהן (להלן - ההתאגדויות

החדשות), במתכונת הרשומה בסעיף 2, יינתן לכל אחת סיוע כמפורט בסעיף 3.

2. הקמת שתי התאגדויות חדשות, התאגדות אזור כנרת והעמקים והתאגדות אזור יזרעאל, שכל אחת מהן תעמוד בכל תנאים הבאים:

א. ההתאגדות תכלול לפחות 150,000 תושבים וחמש רשויות המקומיות.

ב. רשות מקומית אחת מבין הרשויות המקומיות בהתאגדות תכלול לפחות 40,000 תושבים.

ג. שתיים מבין הרשויות המקומיות בהתאגדות תהיינה (כל אחת מהן) מדורגות, במועד קבלת החלטה זו, באשכולות 4-10, לפי הדירוג החברתי כלכלי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ד. ההתאגדות לא תכלול רשות מקומית החברה בהתאגדות אחרת למטרות נושאי החלטה זו או רשות מקומית שהגישה בקשה מקבילה להתאגדות לנושא החלטה זו.

ה. על כל אחת מההתאגדויות להוכיח היתכנות לעמידה באמור בהחלטה זו ומימוש מטרותיה בתחום איסוף, פינוי ומחזור הפסולת. על הרשויות להציג תכנית לטובת הנושא המתייחסת בין היתר לקיומו של רצף גיאוגרפי ומרחקים בין רשויות בהתאגדות.

3. סכומי הסיוע המבוקש לכל אחת מההתאגדויות החדשות:

א. סכום השווה לסכום שתי המכפלות הבאות:

(1) סכום של 177 ₪ כפול מספר התושבים בהתאגדות המדורגים במדד החברתי כלכלי לפי הדירוג של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה באשכולות 1-5.

(2) סכום של 88.5 ₪ כפול מספר התושבים בהתאגדות המדורגים במדד החברתי כלכלי לפי הדירוג של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה באשכולות 6-10 .

ב. קביעת הסיווג של היישובים לאשכולות של המדד החברתי כלכלי יהיה בהתאם למדד המפורסם על-ידי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה במועד קבלת החלטה זו.

ג. במקרה שעל אף האמור בסעיף 1א)2 יקומו מעל שתי התאגדויות, יחולקו סכומי הסיוע על פי הנאמר בסעיף קטן 3א).

ד. במקרה של שתי התאגדויות, וכן במקרה שעל אף האמור בסעיף 1א)2 יקומו מעל שתי התאגדויות – אם סך הסכומים לפי סעיף קטן א' לשתי או שלוש ההתאגדויות יהיה קטן מ- 100,000,000 ₪, תחולק יתרת הסכום בין כל אחת מההתאגדויות באופן יחסי למספר התושבים בהן.

ה. במקרה של התאגדות אחת -

(1) אם מספר התושבים בהתאגדות הוא בין 150,000 ל- 200,000 תושבים והסכום לפי החישוב בסעיף קטן א' יהיה קטן מ- 50,000,000 ₪ - יינתן סיוע בסך של 50,000,000 ₪.

(2) אם מספר התושבים בהתאגדות הוא 200,000 תושבים ומעלה והסכום לפי החישוב בסעיף קטן א' יהיה קטן מ- 66,000,000 ₪ - יינתן סיוע בסך של 66,000,000 ₪.

4. א. כדי לקבל סיוע המבוקש לפי החלטה זו, על מורשי החתימה של הרשויות המקומיות בהתאגדות החדשה להודיע לקרן לשמירת הניקיון, עד ליום 31.12.2017, על כוונתן להצטרף להתאגדות בהתאם לאמור בהחלטה זו.

ב. בהתאם להודעות שיימסרו על-ידי הרשויות לפי סעיף קטן (1) יחושבו סכומי הסיוע כאשר מספר התושבים בהתאגדות לצורך קביעת סכומי הסיוע יחושב בהתאם למספר התושבים שהיה באותן רשויות ביום 31.12.2016.

5. סיוע יינתן רק להתאגדות שתוקם עד ליום 31.12.18 כאיגוד ערים שהוא אשכול של רשויות מקומיות או כתברה עירונית בע"מ, שהוקמה על-ידי רשויות מקומיות ותואגדה כתאגיד עירוני בבעלות הרשויות החברות בהן.

6. סיוע יינתן בנושא עידוד איסוף, פינוי ומחזור פסולת, לרבות הקמת מערכי איסוף פסולת, בהתאם לעקרונות שנקבעו בקול הקורא מס' 7714 (2017) שפרסמה הקרן לשמירת הניקיון בנושא ובהתבסס על תוכנית פרטנית שתציג כל התאגדות, שתאושר על-ידי ועדת תמיכות של קרן הניקיון. בין עקרונות אלו - הצגת פירוט של כלל התמיכות, התקציבים ומקורות המימון האחרים, שניתנים בהווה או ניתנו בחמש השנים האחרונות, עבור ביצוע פרויקטים בתחום הפסולת או המחזור על-ידי המשרד להגנת הסביבה ברשויות המקומיות המשתתפות בהתאגדות. ככל שרשות מקומית או רשויות מקומיות המשתתפות בהתאגדות קיבלו תמיכה, תקציב או מקור מימון אחר עבור פעילויות בנושאי הסיוע נשוא החלטת ממשלה זו, יש להביא עובדה זאת לידי ביטוי באותו פירוט מתוך מטרה לקיים התאמה ושילוב בין כלל הפעילויות בכלל הרשויות המקומיות בהתאגדות, למנוע כפל מימון ולהוות קריטריון לאיזון צודק בהקצאת המשאבים וחלוקת הפרויקטים בין הרשויות בהתאגדות ולכן בבחינת התוכנית הפרטנית יילקחו בחשבון הקצאות כספיות שניתנו לרשויות הכלולות בהתאגדות בחמש השנים האחרונות בתחום הפסולת והמחזור על ידי המשרד להגנת הסביבה.

7. עד להקמתה של ההתאגדות לפי סעיף קטן ה', ניתן יהיה להקצות סכום של עד 10% מתוך סכומי הסיוע לפי סעיף 3 לאחת מהרשויות המקומיות שהמועצות

מזכירות הממשלה

שלהן אישרו הצטרפות להתאגדות, שתאגם ותרכז, בהסכמת כל שאר הרשויות שהמועצות שלהן אישרו הצטרפות לאותה התאגדות, את עבודת ההתארגנות וההקמה של האשכול, בתנאים שתקבע ועדת התמיכות של הקרן לשמירת הניקיון.

1ב) הממשלה פונה להנהלת הקרן לשמירת הניקיון בבקשה כי תאשר פרסום קול קורא לתמיכה בהקמת מתחמים לקליטת גדמי מטעים במחוז צפון בסכום כולל של עד 1,500,000 ₪

2. מקורות המימון לסעיף 1(ב) להחלטה זו (ההחלטה המתקנת):

א. ביום 26.4.17 אישרה הקרן לשמירת הניקיון תקציב בסך של ₪79,130,000 עבור סיוע לאשכולות רשויות מקומיות בתחום איסוף, פינוי ומחזור פסולת.

ב. הממשלה פונה להנהלת הקרן לשמירת הניקיון בבקשה כי תאשר את התקציב והתנאים הנדרשים לטובת:

1. יישום מלוא החלטה זו בנושא סיוע להתאגדויות בתחום איסוף, פינוי ומחזור פסולת.

2. יישום ההחלטה בנושא הקמת מתקנים לקליטת גדמי מטעים במחוז צפון. הכל בהתאם לחוק שמירת הניקיון, תשמ"ד-1984 והתקנות על פיו.

3. החלטה זו מבוססת על השיקולים והנימוקים שביסוד החלטת הממשלה מס' 2262 מיום 8.1.2017 לפי פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, שעניינו עדיפות לאומית.